

KŪTSMĒSLU IEGUVES APJOMS UN SASTĀVS

Informējam, ka Zemkopības ministrijas 2005.gada 2.februāra rīkojums Nr.20 „Par pasākumu ieviešanu īpaši jutīgajās teritorijās”, kura 2.pielikumā bija iekļauta informācija par dažādu lauksaimniecības dzīvnieku kūtsmēslu apjomu un sastāvu, ir zaudējis spēku.

Zemkopības ministrija ir sagatavojusi tabulu „Kūtsmēslu ieguves apjoms un sastāvs”, kurā dati par kūtsmēslu apjomu un sastāvu dažādām lauksaimniecības dzīvnieku sugām ir pārskatīti, pamatojoties uz zinātniskajā pētījumā „Kūtsmēslu normatīvu pilnveidošana un dzīvnieku vienības aprēķināšana” (turpmāk – zinātniskais pētījums) gūtajiem rezultātiem.

Zinātniskais pētījums tika uzsākts 2007.gadā, un kūtsmēslu sastāvs (slāpekļis, fosfors, kālijs) aprēķināts pēc Eiropas Komisijas ieteiktās metodiku, ņemot vērā datus par izēdināto lopbarību, tās ķīmisko sastāvu, dzīvnieku produktivitāti (dzīvmasas pieaugums, sivēnu skaits, olu ražošana u.c.), lietotajiem pakaišiem un to ķīmisko sastāvu, dzīvnieku turēšanas un kūtsmēslu uzglabāšanas veidu un sausnu, slāpekļa, fosfora un kālija zudumiem novietnē, krātuvē, ganībās.

Tabulā „Kūtsmēslu ieguves apjoms un sastāvs” ir iekļautas vērtības 18 lauksaimniecības dzīvnieku sugām. 12 lauksaimniecības dzīvnieku grupām (slaucamās govīs, zīdītājgovīs un teļi, nobarojamie jaunlopi, nobarojamās cūkas, jauncūkas, sivēnmātes ar sivēniem, kazas ar kazlēniem, aitas ar jēriem, zirgi, dējējvistas, broileri, brieži) dati par kūtsmēslu sastāvu pārskatīti pamatojoties uz zinātniskajā pētījumā gūtajiem rezultātiem. Pārējām sešām lauksaimniecības dzīvnieku sugām dati ir ņemti no literatūras vai ārzemju materiāliem.

Kūtsmēslu sastāvs ir izmantojams, sagatavojot kultūraugu mēslošanas plānus, lai noteiktu ekonomiski izdevīgas un maksimāli pieļaujamās slāpekļa iestrādes normas ar kūtsmēsliem un minerālmēsliem.

Dati par lauksaimniecības dzīvnieku ražoto kūtsmēslu daudzumu ir nepieciešami, lai plānotu nepieciešamo kūtsmēslu krātuvju ietilpību.

Tabulā ietvertajiem datiem ir ieteikuma raksturs, un saimniecība var izmantot savus datus par kūtsmēslu ķīmisko sastāvu, ja tie ir atzīstami (kūtsmēslu paraugus ir ņēmis akreditētas sertifikācijas institūcijas pilnvarots paraugu ņēmējs saskaņā ar standartu LVS EN 12579:2002 un analīzes veiktas akreditētā laboratorijā saskaņā ar Latvijas standartu metodēm).

N. p.k.	Lauksaimniecības dzīvnieku suga, vecuma grupa, turēšanas veids	Kūtsmēslu veids	Ieguve gadā, t*	Sausna, %	Viena tonna dabīgi mitru mēslu satur, kg		
					N	P ₂ O ₅	K ₂ O
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Slaucamā govys, izslaukums mazāks par 6000 kg gadā	Pakaišu kūtsmēsli	13,0	20	5,4	2,6	3,9
		Šķidrmēsli	17,0	10	4,1	1,4	2,8
2.	Slaucamā govys, izslaukums no 6000 līdz 8000 kg gadā	Pakaišu kūtsmēsli	15,0	20	5,9	3,2	5,3
		Šķidrmēsli	19,0	10	4,2	2,1	2,9
3.	Slaucamā govys, izslaukums lielāks par 8000 kg gadā	Pakaišu kūtsmēsli	20,0	20	6,0	2,9	4,3
		Šķidrmēsli	26,0	10	4,4	2,2	3,3
4.	Zīdītājgovys ar teļu	Pakaišu kūtsmēsli	11,0	22	5,5	2,6	8,2
5.	Vaislas bullis	Pakaišu kūtsmēsli	14,0	20	4,3	5,5	4,2
6.	Tele (līdz 6 mēnešu vecumam)	Pakaišu kūtsmēsli	5,0	22	4,7	2,3	5,7
7.	Tele (6 mēneši un vecāka)	Pakaišu kūtsmēsli	8,0	18	4,7	1,8	3,9
8.	Nobarojamais jaunlops, (6 mēneši un vecāks)	Pakaišu kūtsmēsli	9,0	18	4,7	3,0	6,9
		Šķidrmēsli	13,0	10	3,7	2,7	1,8
9.	Atšķirtie sivēni	Pakaišu kūtsmēsli	0,11	25	6,4	6,2	2,6
10.	Sivēnmāte ar sivēniem	Pakaišu kūtsmēsli	2,0	26	9,7	8,5	4,7
11.	Nobarojamā cūka (30–100 kg)	Pakaišu kūtsmēsli	1,5	21	6,3	4,3	3,0
		Šķidrmēsli	3,0	8	3,4	2,3	1,6
12.	Jauncūka	Pakaišu kūtsmēsli	2,0	22	7,8	6,7	3,8

13.	Kaza ar kazlēniem	Pakaišu kūtsmēsli	2,4	25	5,4	3,1	8,3
14.	Aita ar jēriem, dziļā kūts	Pakaišu kūtsmēsli	2,4	25	5,4	3,7	7,0
15.	Zirgs	Pakaišu kūtsmēsli	10,0	25	4,7	2,4	3,8
16.	Dējējvīsta	Bezpakaišu kūtsmēsli**	0,03	30	21,0	11,3	7,8
		Šķidrmēsli	0,10	10	6,4	4,7	2,2
17.	Broilers	Pakaišu kūtsmēsli	0,01	55	27,6	12,1	13,8
18.	Briedis	Tvirtie kūtsmēsli	1,2	26	7,8	5,5	4,8
<p>* Kūtsmēsli ieguve gadā aprēķināta, ņemot vērā šādu ražošanas ciklu skaitu gadā: telei līdz 6 mēnešu vecumam – 2 cikli, nobarojamai cūkai – 3,2 cikli, jauncūkai – 1,85, broileriem – 6,5, sīvēnmātei ar sīvēniem – 2,35 metieni. Pieņemts, ka lauksaimniecības dzīvnieki novietnē atrodas 365 dienas.</p> <p>** puscieta lauksaimniecības dzīvnieku ekskrementi.</p>							